

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

357.745

Hely

Idő

1912

Személy

Helyszám

Szerző

Cím

Mossák Bodáékat (Vázsonyi ujságcikk)

Forrás:

Független Magyarország

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Oldalsz.

Mossák Bodáékat

Vázsonyi ujságcikk
A rendőri brutalitások a főváros közgyűlése előtt

A fővárosnak mai, a nyári szünet után való első közgyűlése impozáns megnyilatkozása volt annak a fölháborodásnak, amit Budapest lakosságában az utóbbi napok rendőri brutalitásai keltettek. Izzó és forró volt a hangulat benn a közgyűlési teremben, szinte az a mámor plántálódott át oda, ami tegnap idekűnn az utcákon lángolt. Két interpelláció hangzott el, az egyiket Neumann Árpád dr. tette, aki a budapesti rendőrségnek bécsi szereplése ellen szólott, a másikat Ballagi Aladár dr. mondotta el, aki a rendőri brutalitásokat ostorozta. Mindkét interpellációt helyeslően vette tudomásul a közgyűlés és közben lelkes tüntetést rendeztek a törvényhatósági bizottsági tagok a küzdő ellenzék mellett és Tiszáék garázdálkodása ellen.

Az első szónoka a közgyűlésnek Neumann Árpád dr. volt, akinek beszédét temperamentumos közbeszólások, lelkes nekilendülések kísérték mindvégig. Taps és éljen honorálta minden mondatát, mikben kiméltelen igazsággal szögezte le a kormány tulkapásait. Azért hozza szóba — mondotta — ezeket a dolgokat, hogy a polgármesternek ezekben a történelmi pillanatokban módot nyujtson, hogy a főváros autonómiáját megvédje. A rendőrséget a törvényellenére rendelték fel Bécsbe, holott a rendőrség hatásköre a törvény értelmében csak a főváros belső és külső területére terjed ki. A csendőrségnek a fővárosban való összpontosítása szerinte szintén törvénytelen volt, mert ilyen alkalmakkor csak katonaságot szabad igénybe venni. Az interpellációt kiadták a polgármesternek.

A rendőrség ügyében interpellált még Ballagi Aladár dr. is, aki különösen a legutóbbi rendőrségi brutalitásokat ostorozta. Bizik — ugymond — a polgármester erélyében és reméli, hogy a polgármester meg fogja védeni a főváros polgárságát és gondoskodni fog arról, hogy megtorolják az ártatlanokon esett sérelmet. A közgyűlés helyeslően vette tudomásul ezt az interpellációt, amelyet kiadtak a polgármesternek.

A rendőrség bécsi szereplése tárgyában egyébként nyilatkozott ma egy ujságíró előtt Vázsonyi Vilmos és ebben a nyilatkozatában többek között a következőket mondotta:

— A kérdést tisztán a jog szempontjából kell elbírálni. A budapesti magyar királyi államrendőrségről az 1881. évi XXI. törvény cikk intézkedik, amely egész világosan a főváros bel- és külterületére korlátozza a fővárosi rendőrség működési hatáskörét és e rendelkezés csakis annyiban módosult, hogy a későbbi törvények az államilag szervezett fővárosi rendőrség hatáskörét Budapest környékén levő egyes községekre is kiterjesztették. E kiterjesztő törvények szövege csak megerősíti azt a felfogást, hogy az államrendőrség hatásköre területileg korlátozva van. Az 1881. évi 21. törvény cikk 2. szakasza ugyancsak ezt a felfogást erősíti meg, mert így rendelkezik: „A fővárosi rendőrség feladata működési területén a személyi és vagyonszolgálatot megóvni, a békét és közrendet fenntartani, stb.” Működési területén, ez a kitétel egészen világos korlátozás. Kivételt csak az idézett törvény 35. szakasza állapít meg. E szerint: királyi törvényszékek hatáskörébe utalt büntetendő cselekmények eseteiben a fővárosi rendőrség a tettest vagy alaposan gyanúsítottat, vagy bűntársát folytonos üldözése közben más törvényhatóság területén is üldözheti és elfoghatja. To-

vábbá a főkapitányság, vagy valamely bíróság írásbeli meghagyására a fővárosi rendőrség más törvényhatóság területén is tehet nyomozásokat vagy elfogatásokat oly büntettek és vétségek eseteiben, melyek a budapesti királyi törvényszék illetékességéhez utaltattak, vagy azokkal összeköttetésben vannak.

A kérdés tehát, amennyiben a fővárosi államrendőrségnek olyan területen való alkalmazásáról van szó, amely a törvény szerint nem tartozik működési területéhez, egészen világos. Ilyen területen a fővárosi rendőrség a béke és közrend fenntartására egyáltalában nem, mint

bűnügyi nyomozó hatóság pedig a törvény 35. szakaszában foglalt esetekben és korlátozásokkal járhat el. Nem ilyen egyszerű a kérdés, midőn külföldi jogterületen lévő exterritoriális helyről van szó. Az államrendőrség működési tere törvényesen korlátozva van Magyarországon, mert itt minden rendőri hatóságnak megvan a működési területe.

A külföldön lévő exterritoriális, magyarnak tekintendő területen nincs törvényileg szervezett magyar rendőri hatóság, pedig ha van exterritoriális és az ott székelő magyar hatóság nem akarja igénybe venni a külföldi, idegen rendőrséget, szabályozásra szorul az a kérdés, hogy ilyen helyen, hogyan és milyen rendőrség alkalmazható. Amíg ez a szabályozás nincs meg, addig a magyar királyi államrendőrség alkalmazása ilyen területen legalább is törvényen kívüli.

Nézetem szerint egyébként, az osztrák rendőrség nem tagadhatja meg a magyar delegációtól a rendőri és büntetőjogi oltalmat, mert a büntető törvénykönyv 152. szakasza (lázadásról) az osztrák delegációt is a legszigorubb büntetőjogi oltalom alá helyezi.